

A ס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of כתובות דף ל
Some of the topics we will learn about include.

The opinion of רבי נחוניא בן הקנה that חייבי כריתות אין להם קנס
Because מתחייב בנפשו פטור מן התשלומין
Someone who is liable for כרת is absolved from תשלומין, monetary compensation.
In other words רבי נחוניא בן הקנה holds that קים ליה בדרבה מיניה
Applies to חייבי כריתות
Just as it applies to חייבי מיתת בית דין

A

רבי נחוניא בן הקנה

חייבי כריתות
אין להם קנס

מתחייב בנפשו
פטור מן התשלומין

קים ליה בדרבה מיניה

Applies to חייבי כריתות

As it applies to חייבי מיתת בית דין

B The Gemara will cite a Machlokes of אב"י ורבא whether according to רבי נחוניא בן הקנה, קים ליה בדרבה מיניה
Also applies to מיתה בידי שמים

B

אב"י ורבא
Machlokes whether according to רבי נחוניא בן הקנה,
קים ליה בדרבה מיניה
Also applies to מיתה בידי שמים

C Some of the terms and concepts we will learn about include

קים ליה בדרבה מיניה
When one transgresses an Issur in which he is liable for multiple punishments, he only receives the עונש חמור, most stringent punishment, and does NOT receive the עונש קל, less stringent punishment, because קים ליה בדרבה מיניה
The עונש הקל absolves him of the עונש חמור.
However, אם קדם עונש קל את עונש חמור
When the עונש קל was incurred before the עונש חמור, he receives both punishments, because the עונש חמור CANNOT absolve him of a pre-existing עונש קל;
And the עונש חמור CANNOT absolve a עונש קל.

C

קים ליה בדרבה מיניה

However,
אם קדם עונש קל את עונש חמור
he receives BOTH punishments

1 So let's review ...

The Mishnah in the previous Daf taught that in a case of מאנס, both חייבי לאוין and חייבי כריתות יש להם קנס
Are eligible for קנס

1

Mishnah in the previous Daf...

In a case of
מאנס

חייבי לאוין **חייבי כריתות**

יש להם קנס

2 The Gemara continues and says however, that according to the opinion of רבי נחוניא בן הקנה,

חייבי כריתות אין להם קנס
Because, רבי נחוניא בן הקנה היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין רבי נחוניא בן הקנה compares Yom Kippur to Shabbos regarding payments.
מה שבת מתחייב בנפשו

ופטור מן התשלומין
Just as when one is מחלל שבת, violates Shabbos, for which he is חייב מיתת בית דין, death penalty by Bais Din, he is absolved from תשלומין, monetary punishment, if in the process he caused damages, because, קים ליה בדרבה מיניה
The עונש קל absolves him of the עונש חמור.

אף יום הכפורים מתחייב בנפשו ופטור מן התשלומין

So too, when one is מחלל יום הכיפורים, violates Yom Kippur, for which he is חייב כרת, liable for death through the heavenly Bais Din, he is absolved of תשלומין, because קים ליה בדרבה מיניה

2

However...

רבי נחוניא בן הקנה

חייבי כריתות

אין להם קנס

רבי נחוניא בן הקנה

היה עושה את יום הכפורים כשבת לתשלומין

אף יום הכפורים

מתחייב בנפשו

כרת ופטור מן התשלומין

קים ליה בדרבה מיניה

מה שבת

מתחייב בנפשו

מיתת בית דין ופטור מן התשלומין

קים ליה בדרבה מיניה

3 Accordingly,

חייבי כריתות אין להם קנס
He is NOT obligated to pay קנס, because since he is מתחייב בנפשו
He is also פטור מן התשלומין
Because of קים ליה בדרבה מיניה

3

Accordingly,

חייבי כריתות

אין להם קנס

Since he is מתחייב בנפשו

He is also פטור מן התשלומין

קים ליה בדרבה מיניה

4 To summarize the opinions regarding the eligibility of a קנס for אשה אסורה

According to the Mishnah;

כל חייב כריתות
וכל חייב לאוין ועשה
יש להם קנס

Because

קראי יתירי כתיבי

They are included through the additional Pesukim

According to שמעון התימני

כל חייבי כריתות חוץ מנדה
אין להם קנס

Because

לא תפסי בהו קידושין

However,

כל חייבי לאוין ועשה
ונדה

יש להם קנס

Because

תפסי בהו קידושין

According to רבי שמעון בן מנסיא

כל חייבי כריתות חוץ מנדה
וכל חייבי לאוין ועשה

אין להם קנס

Because

אינה ראויה לקיימה

However

נדה

יש לה קנס

Because

ראויה לקיימה

According to ר' נחוניא בן הקנה

כל חייבי כריתות וגם נדה
אין להם קנס

Because

מתחייב בנפשו

פטור מן התשלומין

However

חייבי לאוין ועשה כל
יש להם קנס

Because

אינו מתחייב בנפשו

אינו פטור מן התשלומין

=====

4

To summarize...

ר' נחוניא בן הקנה	ר' שמעון בן מנסיא	שמעון התימני	משנה	
קנס X	קנס X	קנס X	קנס ✓	חייב כריתות
	אינו ראוי לקיימה	לא תפסי בהו קידושין		
קנס X	קנס ✓	קנס ✓	קנס ✓	נדה
מתחייב בנפשו	ראוי לקיימה			
קנס ✓	קנס X	קנס ✓	קנס ✓	חייב לאוין
קנס ✓	קנס X	קנס ✓	קנס ✓	עשה
אינו מתחייב בנפשו	אינו ראוי לקיימה	תפסי בהו קידושין	קרא יתירי כתיבי	

5 The Gemara proceeds to explain the reasoning of ר' נחוניא בן הקנה פטור מן התשלומין that חייבי כריתות are also

5

רבי נחוניא בן הקנה
חייבי כריתות
פטור מן התשלומין

6 אבי says that this is derived through a גזירה שוה of the words אסון;
One Pasuk which refers to אסון בידי אדם, a death casualty through a human, states; 'וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה וגו' ולא יהיה אסון ענוש יענש
When two men quarrel and hit a pregnant woman, if there was NO אסון, death casualty then they are liable to pay the damages, which is דמי ולדות, the loss of the עובר.

6

אבי

אסון בידי שמים
ואת בנימין אחי יוסף לא שלחו יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון

אסון בידי אדם
וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה וגו' ולא יהיה אסון ענוש יענש דמי ולדות יענש

אף אסון האמור בידי שמים פטור מן התשלומין מה אסון האמור בידי אדם פטור מן התשלומין

גזירה שוה

Since Yakov Avinu's concern of אסון בידי שמים includes כרת, and אסון בידי אדם includes חייבי כריתות, both חייבי כריתות and חייבי מיתה בידי שמים פטורין מן התשלומין

Another Pasuk which refers to אסון בידי שמים, a death casualty through heaven, states; ואת בנימין אחי יוסף לא שלח יעקב את אחיו כי אמר פן יקראנו אסון
Yaakov Avinu did NOT send Binyamin with the brothers, because he was concerned for a possible death casualty.

The גזירה שוה teaches that מה אסון האמור בידי אדם פטור מן התשלומין אף אסון האמור בידי שמים פטור מן התשלומין

According to Abaye, since Yakov Avinu's concern of אסון בידי שמים includes both, כרת and מיתה בידי שמים, both חייבי כריתות וחייבי מיתה בידי שמים פטורין מן התשלומין

7 ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא בתנו מזרעו למולך
 ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו
 If Bais Din refrains from executing someone who sacrifices his child to Avodah Zarah, I will personally tend to him and punish him through כרת.

אמרה תורה
 כרת שלי כמיתה שלכם
 מיתת בית דין to כרת

מה מיתה שלכם
 פטור מן התשלומין
 אף כרת שלי
 פטור מן התשלומין

According to Rava, since the Pasuk only mentions כרת, only
 חייבי כריתות
 פטורין מן התשלומין
 But
 חייבי מיתה בידי שמים
 אינו פטורין מן התשלומין

7

רבא
 ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא בתנו מזרעו למולך ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו

אמרה תורה
 כרת שלי
 כמיתה שלכם

מה מיתה שלכם פטור מן התשלומין
 אף כרת שלי פטור מן התשלומין

Since the Pasuk only mentions כרת, חייבי כריתות פטורין מן התשלומין חייבי מיתה בידי שמים אינו פטורין מן התשלומין

8 Therefore, איכא בינייהו זר שאכל תרומה
 There will be a difference in Halachah in a case of a Yisroel who ate Terumah במזיד, intentionally;
 According to אב"י פטור מן התשלומין
 Because רבא מיתה בידי שמים פטור מן התשלומין
 According to רבא חייב בתשלומין
 Because מיתה בידי שמים אינו פטור מן התשלומין
 =====

8

איכא בינייהו זר שאכל תרומה במזיד

רבא חייב בתשלומין
 איתרבי בידי לאומין
 אינו פטור מן התשלומין

אב"י פטור מן התשלומין
 איתרבי בידי לאומין
 פטור מן התשלומין

9 The Gemara questions this distinction in which according to זר שאכל תרומה
 פטור מן התשלומין
 Because of a different reason;

מודה רב חסדא

מודה ר' נחוניא בן הקנה בגונב חלבו של חברו ואכלו

שהוא חייב

הלב חלב ר' נחוניא בן הקנה, agrees in a case where one stole forbidden fats, and ate them, that he is חייב, punished with both

כרת

ותשלומין

Because

כבר נתחייב בגניבה

קודם שבא לידי איסור חלב

הגבהה through תשלומי גניבה He was already liable for lifting it, before he transgressed the Issur כרת through eating it -

And even כרת CANNOT absolve a pre-existing חיוב תשלומין.

9 According to אביי's reasoning
 זר שאכל תרומה
 פטור מן התשלומין

?

מודה ר' נחוניא בן הקנה
 בגונב חלבו של חברו
 וואכלו
שהוא חייב
 כרת ותשלומין

קודם שבא לידי איסור חלב
 אכלו through

כבר נתחייב בגניבה
 אכלו through

Even כרת CANNOT absolve a pre-existing תשלומין!

10 This would also apply to זר שאכל תרומה
 The חיוב תשלומין through הגבהה, precedes the מיתה through אכילה;

in which case we do NOT say

פטור מן התשלומין

Because,

קים ליה בדבר מיניה applies only where

מיתה ותשלומין באים כאחד

The חיוב מיתה and חיוב תשלומין are incurred simultaneously

10 Also applies to
 זר שאכל תרומה

Precedes the
מיתה
 אכלו through

חיוב תשלומין
 אכלו through

we do NOT say
 פטור מן התשלומין
 Because,
 קים ליה בדבר מיניה
 applies ONLY where
 מיתה ותשלומין באים כאחד

11 and the Gemara gives three explanations.

1.
שתחב לו חברו לתוך בית הבליעה
His friend inserted the תרומה into his throat, to the extent
דמצי לאהדורה ע"י הדחק
He can only expel the תרומה through great effort.

At this point, the Terumah has become repulsive, and lost its value to the owner - and therefore, he is NOT חייב until he actually swallows it and is נהנה, benefits from it - at which time he also becomes חייב מיתה.

11

1

שתחב לו חברו
לתוך בית הבליעה
to the extent
דמצי לאהדורה ע"י הדחק

The תרומה
became repulsive,
lost its value
to the owner

Swallows it
and is נהנה

NOT חייב בתשלומין

חייב מיתה

12 Therefore,
לאביי פטור מן התשלומין
Because, קים ליה בדרבה מיניה, does apply, because
מיתה ותשלומין באים כאחד
The חייב מיתה and חייב תשלומין are incurred simultaneously,
when he swallows it;

12

Therefore,
לאביי

פטור מן התשלומין

קים ליה בדרבה מיניה
DOES apply,
מיתה ותשלומין באים כאחד
when he swallows it

13 2.
The second explanation:
כגון שתחב לו חברו משקין של תרומה לתוך פיו
His friend inserted תרומה liquids, such as wine or oil, into his mouth.
The same reasoning as above applies here.
The only difference is that in the first תירוץ we were speaking of אוכל, food, which only gets ruined if it's stuck לתוך בית הבליעה, into his throat - and in the second תירוץ we are speaking of משקין, liquid, which gets ruined even if only poured לתוך פיו, into his mouth.

13

2

כגון שתחב לו חברו
משקין של תרומה
לתוך פיו
Same reasoning as above applies

Only that,
אוכל
ONLY gets ruined
if it's stuck
לתוך בית הבליעה

Whereas,
משקין
gets ruined EVEN
if only poured
לתוך פיו

14

3.
 The third explanation;
 בזר שאכל תרומה משלו
 The Yisroel ate his own Terumah, in which there is NO
 תשלומי תרומה. However, while he was eating
 וקרע שיראין של חברו
 He tore his friend's garment, or caused some other
 damage. Therefore,
 לאב"י פטור מן התשלומין
 Because
 מיתה ותשלומין באים כאחד
 The מיתה and חיוב תשלומין are incurred simultaneously.

This discussion continues in the next Daf.

14

3

בזר שאכל
תרומה משלו

There is NO תרומה תשלומי

However,
While he was eating

וקרע שיראין של חברו

לאב"י
פטור מן התשלומין

▼

מיתה ותשלומין באים כאחד